

ÇANAKKALE ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ASMATEPE C TİPİ MESİRE YERİ MUTLULUK ORMANI PEYZAJ PROJESİ

Alper SAĞLIK^{1*}, Abdullah KELKİT¹

¹:Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Çanakkale.

Özet

Bu çalışmada Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından kır düğünü ve çeşitli organizasyonlarda kullanılmak üzere "Mutluluk Ormanı" projesi yapımı için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ile Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü arasında imzalanan protokoller uyarınca, Mutluluk Ormanı Peyzaj Projesi'nin tasarım ve uygulama aşamaları açıklanmıştır. Projenin tasarım aşamasında hangi kullanımlara yer verildiği, karşılaşılan sorunlar, proje konsepti ile uygulama aşamasında karşılaşılan doğa kaynaklı yapım zorlukları ve bu nedenle yapılan revizeler hakkında detaylı bilgiler verilmiştir. Çanakkale'de doğayla iç içe hem kır düğünleri yapılmasına olanak verecek hem de rekreasyonel aktivitelere hizmet edecek alanda ay-yıldız konseptinde kapalı mekân, çocuk oyun alanı, doğal taş kaplamalı yürüme yolları, büfe, piknik alanı ve seyir terasları gibi kullanımlara yer verilmiştir. 11.03.2014 tarihinde uygulamaların tamamlanması ile alan Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü tarafından Çanakkale İl Özel İdaresi'ne devredilmiş ve halkın kullanımına açılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çanakkale, Mutluluk Ormanı, Mesire Yeri, Peyzaj Projesi.

LANDSCAPE PROJECT OF HAPPINESS FOREST, IN CASE OF CANAKKALE FORESTRY MANAGEMENT ASMATEPE C TYPE RESORT

Abstract

In this study described that, design of Happiness Forest Lanscape Project and implementation stages in accordance with the protocol signed between the Department of Forestry and Canakkale Onsekiz Mart University, for use dirt dug and construction of "Happiness Forest" project in various organizations by the Ministry of Forestry and Water Affairs. Detailed informations are given in design of Project which usages are given place, encountered problems, Project concept with implementation difficulties origin of nature that encountered during the implementation stage and aboutrevise made for this reason. In Canakkale are given usages like indoor which allow to be done wedding intertwined with nature and in concept of star and crescent can serve recreational activities, children's playground, stone walkways, buffet, picnic area and terraces. This area was transfered to Provincial Special Administration of Canakkale by Canakkale Forestry Management and it's opened for the public interest with completion of applications on 11 March 2014.

Keywords: Canakkale, Happiness Forest, Resort, Landscape Project.

* Yazışma yapılacak yazar: alpersaglik@mynet.com

Makale metni 14.11.2014 tarihinde dergiye ulaşmış, 30.01.2015 tarihinde basım kararı alınmıştır.

1. Giriş

Sanayileşen, hızla büyüyen ve gelişen kentler nüfus artışı, gürültü, hava kirliliği, ulaşım zorluğu gibi birçok stres unsurunu da beraberinde getirerek yaşamı olumsuz etkilemektedir (Memlük ve Başal, 2011). Yoğun, hızlı ve stresli koşturmaya içinde kentli, ruhsal ve bedensel açıdan olumsuz etkilenmekte; sağlıklı, huzurlu ve mutlu yaşam kavramlarını yitirmektedir (Ayan, 1991). Bu durum kentlinin rekreasyonel aktivitelere olan ihtiyacını giderek arttırmaktadır (Özer ve Barış, 2013).

Kent içindeki rekreasyon alanları ihtiyacı karşılıyor gibi gözükse de, insanların büyük kısmı bu ihtiyaçlarını doğal alanlar içinde karşılamak istemektedir (Eriksson and Nordlund, 2013). Bu açıdan kente yakın alanlarda bulunan ve orman rejimi içerisinde kalan milli park, tabiat parkı ve orman içi dinlenme alanları vb önemli kırsal rekreasyon alanlarını oluşturmaktadır (Özer ve Yıldız, 2010; Kurdoğlu vd., 2011).

Milli Parklar: Bilimsel ve estetik bakımından, milli ve milletlerarası ender bulunan tabii ve kültürel kaynak değerleri ile koruma, dinlenme ve turizm alanlarına sahip tabiat parçalarıdır.

Tabiat Parkları: Bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenme ve eğlenmesine uygun tabiat parçalarıdır.

Orman İçi Dinlenme Yerleri: Açık hava rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, üstün estetik değerlere sahip orman parçalarının piknik ve kamp alanı olarak ayrılıp gerekli tesisler ve hizmetlerle donatılması sonucu oluşturulan tabiat parçalarıdır.

Orman İçi Dinlenme Yerlerinin tefrik, tescil, tesis ve işletilmesine ait esas ve usulleri, 6831 sayılı Orman Kanununun 25. maddesi ile 2873 sayılı Milli Parklar Yasasına istinaden çıkarılan ve 12.12.1986 tarih ve 19309 sayılı resmi gazetede yayınlanan Milli Parklar Yönetmeliğine göre yürütülmektedir. Buna göre Orman İçi Dinlenme Yerleri; A, B ve C tipi olmak üzere üçe ayrılmaktadır:

A Tipi: Yüksek ziyaretçi potansiyeline sahip çadır, karavan ve bungalov gibi geceleme imkânı olan, aynı zamanda günübirlik kullanım olanağı sağlayan alanlardır.

B Tipi: Kent merkezlerinin yakın çevresinde, yüksek ziyaretçi potansiyeli bulunan ve günübirlik kullanım tesislerine sahip alanlardır.

C Tipi: "A" ve "B" Tipi Orman İçi Dinlenme Yerleri kriterlerine uymayan "C" Tipi karakterindeki sahaların, her türlü koruma, bakım ve onarımı 13/5/1997 tarihli Bakanlık oluru gereği Orman Genel Müdürlüğüne yürütülmektedir (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2014).

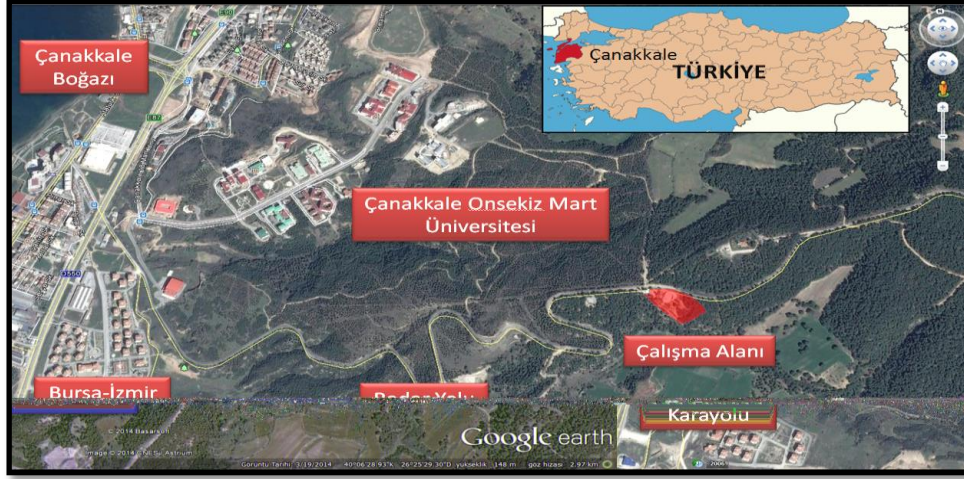
Çoğu kentin yakın çevresinde orman alanı bulunmasına karşın orman içi dinlenme alanları yetersiz kalmaktadır (Pehlivanoğlu, 1987; Konijnendijk, 2005). Mevcuttakilerin ise kapasite ve kullanım olanakları yetersizliği bulunmaktadır (Turna, 2010). Bu alanların planlama ve tasarımında yapılan yanlışlıklar, uygun olmayan yer seçimi ve bundan kaynaklı ulaşım zorluğu, etkinliğe uygunsuzluk gibi birçok sorunu da beraberinde getirmektedir (Kiper ve Öztürk, 2011).

Doğal, kültürel ve görsel değerler ile çeşitli rekreasyonel kullanımları bir arada sunabilen ormanlık alanların, kullanıcılara fiziksel ve ruhsal yönden olumlu katkılar sağladığı düşünüldüğünde bu alanların en az müdahale ile zarar vermeden ve kullanıcıların da isteklerine cevap verecek biçimde planlanması ve tasarlanmasının önemi ortaya çıkmaktadır (Park ve Türker, 2004; Serin ve Gül, 2006; Tilki, 2008; Uzun ve Müderrisoğlu, 2010).

Bu kapsamda dönemin Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Veysel Eroğlu'nun talimatıyla, kır düğünü ve çeşitli organizasyonlarda kullanılmak üzere "Mutluluk Ormanı" projesi yapımı için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ile Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü arasında imzalanan protokoller uyarınca, öncelikle alanın projelendirilmesi yapılmış, sonrasında uygulama danışmanlığı yapılarak proje 11.03.2014 tarihinde tamamlanmıştır. Yine aynı tarihte Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü tarafından Çanakkale İl Özel İdaresi'ne devri gerçekleştirilmiş ve halkın kullanımına açılmıştır. Çanakkale'de doğayla iç içe çeşitli rekreasyonel aktivitelere hizmet verecek alanda bakanlığın isteği doğrultusunda farklı açık ve kapalı alan kullanımları yer almaktadır. Bu çalışma, Mutluluk Ormanı Peyzaj Projesi hazırlanması ve uygulama aşamasından oluşmaktadır. Projenin tasarım aşamaları, bu aşamada hangi kullanımlara yer verildiği ve karşılaşılan sorunlar ile ilgili detaylı bilgiler verilmiştir.

2. Materyal ve Yöntem

Çalışma alanı Çanakkale'ye 1,5 kilometre uzaklıkta, deniz seviyesinden 268 m yukarıda, Ulupınar Mevkii'ndeki Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü Çanakkale Orman İşletme Şefliğine ait 241 No'lu bölmede yer almaktadır. Asmatepe Mesire Alanı olarak adlandırılmış bölge proje alanı da içinde olmak üzere 11 hektar büyüklüğündedir (Şekil 1).

Şekil 1. Çalışma Alanının Konumu.

Çalışmada; alana ilişkin GPS istasyonu ile elde edilmiş topografik veriler ile vaziyet planı başta olmak üzere, Orman İşletme Şefliği'nden elde edilen Çanakkale'ye ait topografik harita ve planlar, alanla ilgili yerinde çekilen fotoğraflar ve yetkili kişilerle yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler materyal olarak kullanılmıştır. Projelerin çiziminde Autodesk AutoCAD 2014, modellemesinde ise Sketchup Pro 2012 programları kullanılmıştır.

Çalışmanın yöntemi; gözlem, veri toplama, analiz ve değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır. Bu aşamalar; Yılmaz ve Yılmaz (1999)'ün Üçkumbetler Parkı'nın peyzaj tasarım sürecini anlattığı, Korkut (2002)'un peyzaj mimarlığı, Atabeyoğlu ve Bulut (2007)'ün kamu kurum ve kuruluşlarının dış mekânlarını incelediği, Şişman ve ark. (2008)'nin Tekirdağ Valiliği tören ve park alanı tasarımını ele aldığı, Mann *et al.* (2010)'un ormanlık alanlarda dış mekan rekreasyon olanaklarını araştırdığı, Çelikyay (2011)'in Bartın Üniversitesi rektör konutunun tasarım sürecini işlediği, Turgut (2011)'un Erzurum Büyükşehir Belediyesi binasının peyzaj tasarımı, Kiper ve Karakaya (2013)'nin ilköğretim bahçelerinde peyzaj tasarımı, Zhang and Zhou (2013)'nin Çin'deki ormanlık alanlarda rekreasyonel faaliyetleri araştırdığı, Atabeyoğlu (2014)'nün sosyal bilimler meslek yüksekokulu kampusunun tasarımını ele aldığı, Bartlett *et al.* (2014)'un peyzaj planlama yaklaşımlarındaki tasarım fırsatlarını anlattığı çalışmalardan yararlanılarak 10 maddede detaylandırılmıştır:

- Proje sahibinin isteklerinin belirlenmesi
- Alan seçimi, amaç ve sorunlar
- Mevcut durumu saptamaya yönelik veri toplama (Sörvey ve literatür çalışmaları)
- Yasal mevzuat, alandan kaynaklı sorunlar, yapım ve mali konularla ilgili sınırlılıkların belirlenmesi ve proje sahibi ile paylaşımı
- Alan ve çevresinin analizi ile işlev şeması oluşturma
- Leke diyagramı (Alan strüktür diyagramı)

- Ön (Avan) proje
- Uygulama projesi (Aydınlatma, Sulama, Ölçülendirme, Yapısal ve Bitkisel)
- Yaklaşık Maliyet
- Uygulama

3. Bulgular ve Tartışma

Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü tarafından yaptırılan Asmatepe C Tipi Mesire Yeri Mutluluk Ormanı Projesi'nin hazırlanması ve uygulanması süreçlerini anlatan çalışmanın yönteminde belirtilen aşamalar aşağıdaki şekilde açıklanmaktadır:

3.1. Proje Sahibinin İsteklerinin Belirlenmesi

Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve dönemin bakanı olan Prof. Dr. Veysel Eroğlu'nun talimatıyla, Çanakkale'de doğa ile iç içe bir alanda kır düğünü ve çeşitli organizasyonlarda kullanılmak üzere isminin "Mutluluk Ormanı" olması istenen ay-yıldız konseptini içinde barındıran bir proje istenmiştir. Bu alanın hemen yanında da rekreasyon etkinlikleri için ayrıca bir alan oluşturulması talep edilmiştir.

3.2. Alan Seçimi, Amaç ve Sorunları Belirleme

Proje alanının seçiminde en önemli unsur doğaya ve ağaçlara en az zarar verecek, projenin oturma alanına uygun bir açıklığın bulunmasıdır. Ayrıca doğal manzara ve görüş açısı ile etkili, istenen düzeyde eğime ve yapım aşamasında maliyet oranlarının gereksiz yükselmesine yol açmayacak arazi yapısına sahip olması da tercih nedenidir. Bu özelliklere sahip olan Radar Yolu 2.km si Ulupınar Mevkii Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü Çanakkale Orman İşletme Şefliğine ait 241 No'lu bölmede bulunan 11 hektar büyüklüğündeki Asmatepe Mesire Alanı proje alanı olarak seçilmiştir.

Proje sahibinin istekleri doğrultusunda alanın Mutluluk Ormanı olarak tasarlanmasını amaçlayan bu çalışmada, amaç doğrultusunda yetkili kişilerle görüşülüp, alanda incelemeler yapılmış, tasarım ve uygulama aşamasındaki sorunlar tespit edilmiştir. Alanda belirlenen başlıca sorunlar şunlardır:

- Alanın kent merkezine yakın bir mesafede olmasına karşın yolun dar ve virajlı olması ulaşımı ve dolayısı ile kullanımı olumsuz etkilemektedir.
- Alanda kapalı bir mekân oluşturulması istenmektedir. Fakat alanın eğimli oluşu ve bu konuda sıkıntı oluşturmaktadır.
- Alanda yaşlı bir fıstık çamı bulunmaktadır ve korunması gerekmektedir. Tasarımda sınırlılık getirmektedir.
- Manzara etkisi ile beraber güvenlik zafiyeti oluşmaktadır. Alanın alt kısmı vadiye baktığından korumaya yönelik önlem alınmalıdır.
- Alanda düğün yapılması öngörüldüğünden otopark ihtiyacı fazla olacaktır. Fakat otopark için uygun alan sorunu vardır. Ayrıca gelin ve damat için de ayrı bir otopark ve ulaşım güzergâhı oluşturulmalıdır.
- Zemin yapısal oluşuma uygun olmadığından güçlendirme yapılmalıdır. Bu da maliyetin artmasına neden olacaktır.
- Güvenliğin sağlanması için girişte güvenlik bölmesi oluşturulmalıdır.
- Alanın yanından geçen ulaşım yolu eğimli olduğundan, proje alanı yol kotunun altında kalmaktadır. Bu alanda yolun kaymasını engellemek için istinat duvarı oluşturulmalıdır.

Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü Asmatepe C Tipi Mesire Yeri Mutluluk Ormanı Peyzaj Projesi

- Alanda seyir terasları oluşturulmalıdır.
- Çocuk oyun alanına ihtiyaç vardır.
- Alanın ortasından fiber optik hattı geçmektedir.
- Yan tarafındaki tepelik alandan yağış sonrası su akışı olmaktadır. Bunun için drenaj çalışması gereklidir.
- Alan ve çevresinde yol ve alan aydınlatması bulunmamaktadır.

3.3. Mevcut Durumu Saptamaya Yönelik Veri Toplama (Sörvey ve Literatür Çalışmaları)

Bu aşamada alanla ilgili çevresel verilere ulaşmak hedeflenmiştir. Bu amaçla alanda gözlem ve ölçümler yapılmış, fotoğraf çekilmiş, yetkili kişiler ve alanı kullanan kentli ile görüşülmüştür (Şekil 2). Alanın en önemli özelliği, Çanakkale Boğazını da gören manzara üstünlüğüne sahip, eğimli ve yüksek rakımlı bir yerde olmasıdır. Alanda en önemli sorun ise yapıya uygun olmayan zemin, karşısındaki tepelik bölgeden gelen kontrolsüz su ve alanın ortasından geçen fiber optik hattıdır. Toplanan bu veriler vaziyet planı üzerinde belirtilerek "sörvey çalışması" oluşturulmuştur.

Şekil 2. Çalışma Alanı ve Çevresi.

3.4. Yasal mevzuat, alandan kaynaklı sorunlar, yapım ve mali konularla ilgili sınırlılıkların belirlenmesi ve proje sahibi ile paylaşımı

Bu aşamaya kadar elde edilen veriler ve saptanan sorunlar ile beraber yasal mevzuat çerçevesinde Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü'nden yetkili kişilerle görüşülmüş, özellikle uygulama noktasındaki yapım zorlukları ve mali kaygılar kendilerine aktarılmıştır.

3.5. Alan ve Çevresinin Analizi İle İşlev Şeması Oluşturma

Yapılan analizler sonucunda alan içindeki sorunlara ilişkin çözüm önerileri geliştirilmiştir. Bu şekilde alanda proje sahibinin istekleri, alanın ve çevresinin özellikleri de dikkate alınarak bir "ihtiyaç programı" hazırlanmıştır. İhtiyaç programında yer verilen kullanımlar şunlardır:

- Gelin ve damat otoparkı
- Düğün ve rekreasyonel aktiviteler için alana gelenlere yönelik, gerektiğinde otobüs gibi araçlarında manevra ve parkına olanak sağlayan otopark
- Güvenlik kulübesi
- Seyir terasları
- Konuk karşılama alanı
- Düğün salonu ve düğün dışı restoran olarak hizmet verecek kapalı mekân
- Düğün için gelenlere yönelik oturma alanları
- Oyun pisti
- Yönetim binası
- Büfe
- Kameriye
- Oturma, dinlenme ve seyir terasları
- Çocuk oyun alanı
- Yürüyüş ve gezinti yolları

İhtiyaç programı belirlendikten sonra, bu kullanımlar dikkate alınarak “işlev diyagramı” oluşturulmuştur.

3.6. Leke Diyagramı (Alan Strüktür Diyagramı)

İşlev diyagramında bulunan alanlar kullanım amaçlarına ve birbirleri ile olan ilişkilerine göre lekeler halinde ölçeksiz olarak uygun yerlere yerleştirilmiştir. Bu şekilde “leke diyagramı” oluşturulmuştur.

3.7. Ön Proje (Avan Proje)

Leke diyagramında belirtilen kullanımlar ölçeklendirilmiş ve sirkülasyon alanları ile bağlantıları yapılarak proje üzerine aktarılmıştır. Bu aşamada kapalı mekânın manzara görüşünü azaltmaması için girişe ve yola yakın konumlandırılması, ayrıca terasların da farklı kotlarda kurgulanarak birbirlerinin seyirlerini engellememesi ve otoparkın da alan dışında bırakılarak, alan içine araç girişine izin verilmemesi gibi tasarım kararları alınarak “ön proje” hazırlanmıştır.

3.8. Uygulama Projesi (Aydınlatma, Sulama, Ölçülendirme, Yapısal ve Bitkisel)

Bu aşamada ön proje (Avan Proje) gerçekleştirilen tasarımların uygulamaya yönelik olarak detaylandırılmasından oluşmaktadır. Uygulama projesi aşamasında aydınlatma, sulama, ölçülendirme ile yapısal ve bitkisel projeler (Şekil 3) oluşturulmuştur.

Uygulama projesinde yer alan kullanımları ve mekânların özellikleri aşağıda ayrıntılı biçimde aktarılmıştır:

Şekil 4. Gelin ve Damat Otoparkı

Ziyaretçi ve davetli otoparkı

Düğün organizasyonlarının kabalık bir kitleye hitap ettiği düşünüldüğünde, projede en büyük sorunlardan birini oluşturan ziyaretçi ve davetli otoparkı önce yolun karşı tarafında düşünülmüştür. Daha sonra yol güvenliği ve yapım zorlukları nedeni ile bu otopark uygulama aşamasında alanın içinde uygun bir alanda konumlandırılmıştır. Bu alan büyük araçlarında giriş-çıkış ve manevra yapıp park edebilecekleri şekilde tasarlanmıştır (Şekil 5).

Şekil 5. Ziyaretçi ve Davetli Otoparkı

Güvenlik kulübesi

Alanın kent merkezine uzak olması ve güvenli kullanımın sürdürülebilir olmasını sağlamak amacı ile bir güvenlik kulübesine yer verilmiştir (Şekil 6).

Şekil 6. Güvenlik Kulübesi

Seyir terasları

Rekreasyonel kullanımlar ve kapalı mekân beraber işletileceği düşünüldüğünden, alanda eğimden de faydalanılarak seyir terasları oluşturulmuştur. Seyir terasları birbirlerinin manzara görüşünü etkilemeyecek konumda ve bağlantılı olarak tasarlanmıştır (Şekil 7).

Şekil 7. Seyir Terasları

Konuk karşılama alanı

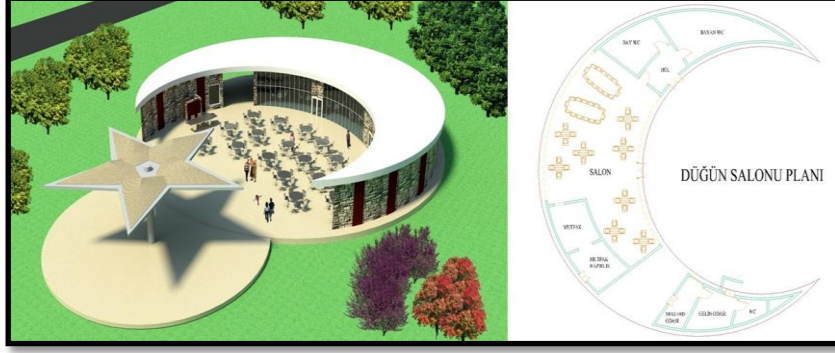
Düğün için gelen konukların gelin ve damat yakınları tarafından ilk karşılandığı alan olarak tasarlanmıştır (Şekil 8). Otoparktan gelen konuklar bu alanda karşılandıktan sonra bina ile düğün alanı arasındaki bağlantıdan geçerek düğünün yapılacağı alana ulaşmaktadırlar.

Şekil 8. Konuk Karşılama Alanı

Düğün salonu ve düğün dışı restoran amaçlı hizmet verecek kapalı mekân

Ay şeklinde tasarlanan ve inşa edilen kapalı mekânda bay-bayan ve engelli tuvaletleri, bekleme odası, gelin odası, mutfaklar, depo gibi alanları barındıran düğün ve diğer organizasyonlar dışında restoran olarak kullanılabilen bir kapalı mekân oluşturulmuştur (Şekil 9).

Şekil 9. Düğün Salonu/Restoran

Düğün amaçlı oturma alanları

Düğün için gelen konukların ağırlanacağı bu alan düz bir alan olarak bırakılmıştır (Şekil 10).

Şekil 10. Düğün Alanı

Oyun pisti

Konukların oturduğu yerin devamında yıldız şeklindeki örtü elemanının olduğu bölüm, oyun pisti olarak tasarlanmıştır (Şekil 11).

Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü Asmatepe C Tipi Mesire Yeri Mutluluk Ormanı Peyzaj Projesi

Şekil 11. Oyun Pisti

Yönetim binası

Alanda Orman İşletme Müdürlüğü'nden yetkililerin kullanımına ayrılmış içinde duş, tuvalet, dinlenme ve çalışma odalarının bulunduğu bir yönetim binası tasarlanmıştır (Şekil 12). Bina Doğaya uyumlu olması için ahşap malzemedен yapılmıştır.

Şekil 12. Yönetim Binası

Büfe ve kameriye

Rekreasyonel aktiviteler ve diğer organizasyonlar sırasında kullanıcıların temel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak alana bir adet büfe yerleştirilmiştir. Ayrıca büfe ve çocuk oyun alanı yanında bir adet kameriye inşa edilmiş olup, bu amaca yönelik rezerv alanlar da bırakılmıştır (Şekil 13).

Şekil 13. Büfe ve Kameriye

Çocuk oyun alanı

Alanı kullanacak çocuklu aile potansiyeli de düşünülerek bir adet çocuk oyun alanı tasarlanmıştır (Şekil 14).

Şekil 14. Çocuk Oyun Alanı

Oturma - dinlenme ve seyir alanları

Alanın manzara hâkimiyeti olan ve vadiye bakan kısmında doğal olarak bırakılan ve korkuluklarla güvenlik altına alınan seyir cepleri oluşturulmuştur (Şekil 15).

Şekil 15. Oturma Dinlenme ve Seyir Alanları

Yürüyüş ve gezinti yolları

Alan içi sirkülasyonun sağlanması ve aynı zamanda spor amaçlı olarak yürüyüş ve gezinti amaçlı yollar oluşturulmuştur (Şekil 16).

Şekil 16. Yürüyüş ve Gezinti Yolları

Bitkisel tasarım

Proje alanın çevresinde hâlihazırda kızılçam ve fıstık çamlarından oluşan yoğun bir bitki örtüsü bulunmaktadır. Uygulama sırasında bu ağaçların önemli bir kısmı yerinde korunmuş, bina ve oyun pistindeki alanda yer alanlar ise Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü ekipleri tarafından alandan uygun yöntemlerle alınarak başka alanlara taşınmıştır. Bitkisel tasarımda yöreye uygun, alanın rakım ve özellikle rüzgâr durumu da göz önüne alınarak uzun vadeli, bakımı kolay bitkiler kullanılmıştır (Şekil 17). Bitkisel tasarımda; *Betula pendula* (Huş), *Cedrus atlantica* (Sedir), *Cercis siliquastrum* (Erguvan), *Cupressus arizonica* (Mavi servi), *Cupressocyparis leylandii* 'Veriegatus' (Leylandi), *Malus floribunda* (Süs elması), *Picea pungens* 'Glauca Globosa' (Konik ladin), *Prunus cerasifera* (Süs eriği), *Salix babylonica* (Söğüt), *Tilia tomentosa* (Ihlamur) gibi ağaçlara verilmiştir. Çalılardan; *Berberis thunbergii* (Kadın tuzluğu), *Cotinus coggryia* 'Royal Purple' (Bulut ağacı), *Forsythia intermedia* (Altın çanak), *Gravillea rosmarinifolia* (Bodur gravilla), *Photinia fraseri* 'Red Robin' (Alev ağacı), *Pyracantha coccinea* (Ateş diken), *Rosa sp.* (Gül), *Viburnum opulus* (Kartopu) ve sarılıcı olarak *Lonicera nitida* (Hanımeli), *Wisteria chinensis* (Mor salkım) kullanılmıştır. Alanda giriş kısmında bir adet kaya bahçesi tasarlanmıştır. Burada, *Buxus sempervirens* (Şimşir), *Cerastium sp.* (Serastiyum), *Dianthus gratianopolitanus* (Karanfil), *Gazania sp.* (Gazanya), *Gravillea rosmarinifolia* (Bodur gravilla), *Juniperus chinensis* (Yayılcı ardıç), *Osteospermum sp.* (Bodrum papatyası), *Sedum sp.* (Sedum) bitkileri ile muhtelif kaya ve malç kullanılmıştır.

Şekil 17.Bitkisel Tasarım Modellemesi

3.9. Yaklaşık Maliyet

Uygulama projelerindeki alanların yapımı için kullanılacak malzeme, miktar ve tutarlarını gösterir bir yaklaşık maliyet tablosu oluşturulmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. Yaklaşık Maliyet Tablosu

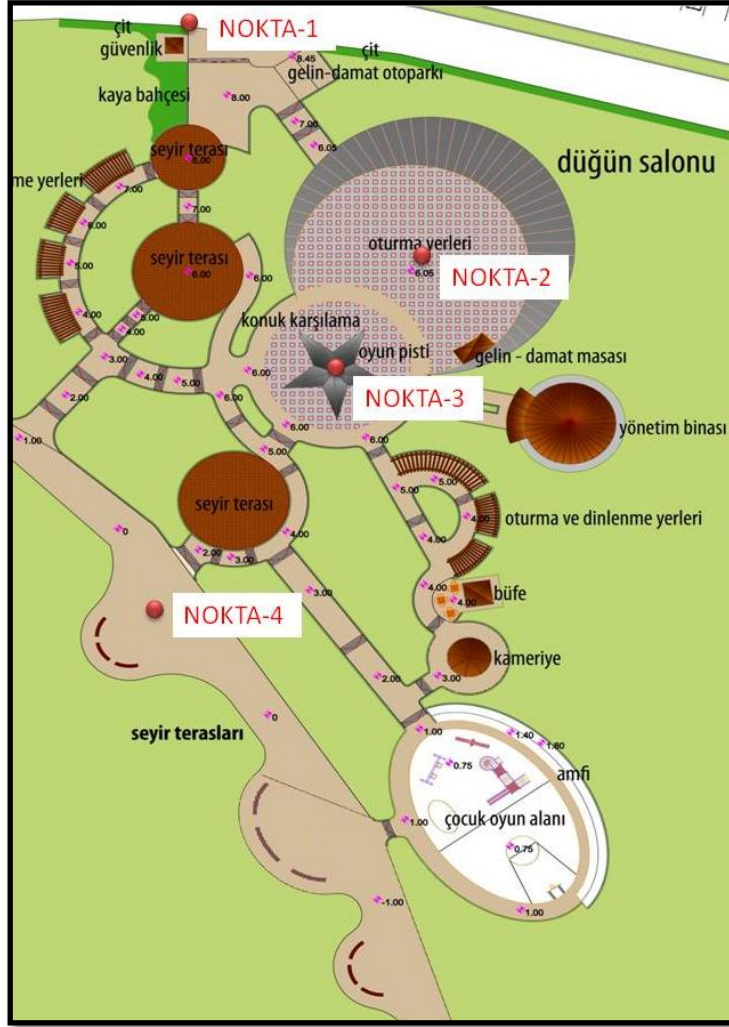
İşin Adı	Malzeme Cinsi	Birimi	Miktarı	Tutar (TL)
Ana yürüyüş yolunun zemin kaplaması	Kilit parke taş	m ²	1250	15000
Ara yürüyüş yollarının zemin kaplaması	Kilit parke taş	m ²	940	11280
Basketbol sahası zemin kaplaması	Tartan pist	m ²	140	7700
Çocuk oyun alanı zemin kaplaması	Kauçuk	m ²	130	7150
Kum havuzu yapımı	Kum	m ³	0,9	250
Amfi	Beton	m ²	70	7500
Seyir terası zemin kaplaması	Ahşap	m ²	280	5600
Seyir terası zemin kaplaması	Beton	m ³	280	10000
Seyir terası dolgu ve taş kaplaması	Taş	m ³	-	7500
Büfe	Ahşap	m ²	9	180
Yönetim binası	Ahşap	m ²	80	7250
Güvenlik binası	Ahşap	m ²	4	3500
Düğün salonu-restoran	Ahşap-taş	m ²	300	225000

Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü Asmatepe C Tipi Mesire Yeri Mutluluk Ormanı Peyzaj Projesi

Sahne üstü gölgeleme (h: 3,5 m)	Çelik profil, membran tekstil malzeme	m ²	45	15000
Düğün salonu oturma yerleri	Traverten	m ²	405	40500
Oyun pisti	Traverten	m ²	200	22000
Seyir terası oturma birimleri	Ahşap	m ²	70	1400
Pergola	Ahşap (2,4 x 4,3 x 2,5)	Adet	2	5500
	Ahşap (2,4 x 12 x 2,5)		1	8500
	Ahşap (6,5 x 2,4 x 2,5)		2	7000
	Ahşap (5 x 2,4 x 2,5)		2	6000
Giriş kapısı	Ahşap	m	6,7 x 3,5	7500
Seyir terası korkulukları	Ahşap	m	75	2250
Çocuk oyun alanı	Çocuk oyun gurubu	Adet	1	6000
	Basketbol potası		1	
Bitkilendirme	Ağaç, ağaçcık, çalı, çim	Adet	Muhtelif	11400
Toprak-gübre	Bitkisel toprak-yanmış ahır gübresi	m ³	-	3500
Elektirik sistemi	-	-	-	23700
Sulama sistemi	-	-	-	18550
Çim	Alan toplamı	m ²	1144	
GENEL TOPLAM				490710

3.10. Uygulama

Projenin aplikasyonu için uygulama projesi üzerinden 4 adet koordinat belirlenerek GPS istasyonuna yüklenmiştir (Şekil 18). Alanda 4 adet noktanın yerleştirilmesi sonrası ölçülendirme paftasından da yararlanılarak proje alana applike edilmiştir. Projenin alana uygulanması kısmında maliyetleri arttıran en önemli husus; zemin özelliğinin yapılaşmaya uygun olmaması ve alanın eğiminden dolayı teraslar ve binanın güvenliği için perde duvar yapılması zorunluluğudur. Yol kotundan alana giriş sağlamak ve binayı düz bir zemine oturtmak için alanda kazı ve dolgu çalışması yapılmıştır. Bina altına 12 noktadan kazık temelli çelik örgü betonarme zemin hazırlanmıştır. Bina taşıyıcı ayakları dâhil çelik konstrüksiyondan imal edilmiştir. Yol güvenliği ve zemin altı suyuna bağlı toprak kaymalarını önlemek için yol boyu perde duvar yapılmıştır. Ayrıca seyir teraslarında ve oyun pistinin olduğu alanda yarım daire şeklinde hasır örgülü perde duvar yapılmış, bu alanların içleri doldurularak üst kısımlarına tekrar beton dökülmüştür. Konsepti tamamlaması için tasarlanan yıldız şekli taşıyıcı ayak betonarme olacak şekilde üst kısmı çelik konstrüksiyon ve dış kısmı kaplama yapılarak üretilmiştir. Güvenlik kulübesi ve yönetim binası ile kameriye, büfe ve çocuk oyun donatısı ahşap malzemeden yapılmıştır. Yapısal uygulama sonrası yeşil alanlar oluşturulmuştur (Şekil 19).

Şekil 18. Aplikasyon Noktaları

Şekil 19. Uygulama Sonrası Alanın Genel Görünüşü

4. Sonuç ve Öneriler

Günümüzde kırsal alanlar, yapısal ve ruhsal baskının arttığı kentsel alanlardan kaçış ve tazelenme alanları haline gelmeye devam etmektedir. Bu tür alanlarda bulunan yeşil doku ve manzara üstünlüğü bazı alanlarda yanlış planlama ve tasarım sonucunda geri planda kalmaktadır. Kullanıcı odaklı, doğaya zarar vermeden/en az zararlı sürdürülebilir alanların oluşturulması, rekreasyonel katılım açısından son derece önem taşımaktadır. Böyle alanları oluşturma aşamasında, proje ve sonrasında uygulama sürecinde, tasarımcının görüşleri önem taşımakla birlikte proje sahibinin istekleri, mali unsurlar, kullanıcı istekleri, alana dair yasalarla yükümlülükleri bulunan kurum, kuruluşlar ile doğa kaynaklı çevresel faktörler de önemli rol oynamaktadır.

Tüm unsurlar dikkate alınarak gerçekleştirilen Mutluluk Ormanı Peyzaj Projesi doğaya en az müdahale ile arazi yapısını bozmadan ilgili kurumun ve kullanıcıların istekleri de dikkate alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan projenin uygulama aşamasında arazinin zemin ve eğim özellikleri ile ilgili zorluklar yapısal çözümlerle giderilmiştir. Sonuç olarak, Çanakkale’de kır düğünlerinin yanı sıra rekreasyonel aktivitelere de izin verecek doğrultuda bir proje tasarlanmıştır. Bu proje ile alanda çocuk oyun alanı, doğal taştan yürüme yolları, büfe, piknik alanı ve seyir terasları gibi birçok mekânsal kullanıma yer verilmiştir. 2012 yılında teslim edilen projenin uygulama kısmı ise 11.03.2014 tarihinde tamamlanmıştır. Mutluluk Ormanı Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü tarafından Çanakkale İl Özel İdaresi’ne devredilmiş ve halkın kullanımına sunulmuştur.

Teşekkür

Bu yayın; projelendirmesi 30.05.2012, uygulama danışmanlığı 23.01.2013 tarihlerinde Çanakkale Orman İşletme Müdürlüğü ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü arasında imzalanan protokoller uyarınca hazırlanmış olan çalışmalar kapsamında üretilmiştir.

Kaynaklar

1. Atabeyoğlu, Ö., Bulut, Y. 2007. Kamu kurum ve kuruluşlarının dış mekan kullanım ve yeterliliğinin belirlenmesi üzerine bir araştırma. Tarım Bilimleri Dergisi, 3(2), 89-94.
2. Atabeyoğlu, Ö. 2014. Sosyal bilimler meslek yüksekokulu kampüsü peyzaj tasarım ve uygulama çalışması. Artium Dergisi, 2(1), 85–101.
3. Ayan, M. 1991. Kentleşme, kentleşme, katılımcı planlama, Sorunlar. Ege Mimarlık, 3, 37-38.
4. Bartlett, C.H., Kretschmar, W., Milos, C., Werthmann, C. 2014. Opportunities for design approaches in landscape planning. Landscape and Urban Planning, 130, pp. 159–170.
5. Çelikyay, S. 2011. Bartın Üniversitesi Yerleşkesi’nde rektör konutu tasarım süreci ve mimari projesi. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 1(1), 11-22.
6. Eriksson, L. and Nordlund, A. 2013. How is setting preference related to intention to engage in forest recreation activities?. Urban Forestry & Urban Greening, 12(4), pp. 481-489.
7. Kiper, T., Öztürk., A.G. 2011. Kent ormanlarının rekreasyonel kullanımı ve yerel halkın farkındalığı: Edirne Kent (İzzet Arseven) Ormanı örneği. Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 8(2), 105-117.
8. Kiper, T. ve Karakaya, B. 2013. Edirne kent merkezindeki ilköğretim okul bahçelerinin peyzaj tasarım ilkeleri açısından irdelenmesi. Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 10(1), 59-71.
9. Konijnendijk, C.C. 2005. New perspectives for urban forests: Introducing wild woodlands. Wild Urban Woodlands, Ingo Kowarik. Stefan Körner-Editors, ISBN 3-540-23912-X, pp 33-45.
10. Korkut, A.B. 2002. Peyzaj Mimarlığı. Hasad Yayıncılık, İstanbul, 167s.
11. Kurdoğlu, O., Düzgüneş, E., Kurdoğlu, B.Ç. 2011. Kent ormanlarının kavramsal hukuksal, çevresel boyutuyla değerlendirilmesi. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 12(1), 72-85.
12. Mann, C., Pouta, E., Gentin, S., Jensen, F. S. 2010. Outdoor recreation in forest policy and legislation: A European comparison. Urban Forestry & Urban Greening, 9(4), 303-312.
13. Memlük, M.Z., Başal, M. 2011. Kentsel Mekanda Doğayla Tasarım: Ankara – Bademlidere Örneği. Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 8(3), 81-91.
14. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 2014. <http://www.ormansu.gov.tr/osb/osb/mevzuat1.aspx?sflang=tr> (Erişim Tarihi: 13.11.2014).

15. Özer, S. ve Yıldız, N. 2010. Erzurum kenti örneğinde, kent ormanı niteliği taşıyan alanların rekreatif kullanım olanaklarının belirlenmesi. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi 20-22 Mayıs, Cilt: IV pp 1548-1557.
16. Özer, B. ve Barış, M.E. 2013. Landscape Design and Park Users' Preferences ' Procedia - Social and Behavioral Sciences, 82, pp. 604–607.
17. Pak, M. ve Türker, M.F. 2004. Orman içi dinlenme yeri ziyaretçilerinin bazı sosyo-ekonomik özelliklerinin irdelenmesi (Kapıçam, Başkonuş ve Dülükbaba Orman İçi Dinlenme Yerleri Örneği). KSÜ Fen ve Mühendislik Dergisi, 7(1), 66-74.
18. Pehlivoğlu, M.T. 1987. Belgrad Ormanının rekreatif potansiyeli ve planlama ilkelerinin tespiti. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi, Doktora Tezi, İstanbul.
19. Sağlık, A. 2010. Çanakkale Kent Kıyısının Kentsel Peyzaj Tasarımı Açısından İncelenmesi, ÇOMÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.
20. Serin, N., Gül, A. 2006. Kent ormancılığı kavramı ve Isparta kent içi ölçeğinde irdelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, A(2), 97-115.
21. Şişman, E.E., Korkut, A., Etili, B. 2008. Tekirdağ Valiliği Tören ve Park Alanı Peyzaj Tasarım Süreci. Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 5(2), 119-129.
22. Tilki, F., Güner, S., Tüfekçioğlu, S. 2008. Kent ormancılığı ve Artvin ili kent ormancılığı uygulamaları. Artvin Çoruh Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi, 9 (1-2), 92-100.
23. Turgut, H. 2011. Erzurum Büyükşehir Belediye Binası Ön Bahçe Peyzaj Tasarım Çalışmasının Tasarım İlkeleri Bağlamında Değerlendirilmesi. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 12(2):185-198.
24. Turna, İ. 2010. Kent ormancılığı. KTÜ Orman Fakültesi, Ders Notları Yayın No: 90.
25. Uzun, S., Müderrisoğlu, H. 2010. Kırsal rekreasyon alanlarında kullanıcı memnuniyeti: Bolu Gölcük ormanı içi dinlenme yeri örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, A(1), 67-82.
26. Yılmaz, S. ve Yılmaz, H. 1999. Peyzaj Tasarım Sürecinin Üçkumbetler Parkı Örneğinde İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 30(2), 177-186.
27. Zhang, Y. and Zhou, X. 2013. A Study of Forest Recreation Evaluation Model in China. Procedia Computer Science, 24, pp. 280-288.